VN2026-003044
bc zuid

Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Zuid van 31 maart 2026

Portefeuille
Openbare Ruimte en Groen (33)
Kunst en Cultuur (29)

Agendapunt
B7

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Kennisnemen van het voorlopig ontwerp en instemmen met de huurovereenkomst grond voor de openbare beeldentuin in het Carel Willinkplantsoen en pad langs de Boerenwetering

Het dagelijks bestuur Stadsdeel Zuid besluit

1. Kennis te nemen van het voorlopig ontwerp van het Carel Willinkplantsoen.
2. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op het stuk 2. *GEHEIM - CONCEPT Huurovereenkomst grond* op grond van artikel 87 van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 5.1, eerste lid, onder c van de Wet open overheid. De geheimhouding wordt opgelegd tot 31 december 2051.
3. In te stemmen om de huurovereenkomst grond, met huurafhankelijk opstalrecht, met het Rijksmuseum aan te gaan. Deze overeenkomst gaat in op het moment dat de omgevingsvergunning wordt verleend. Er is een ontbindende voorwaarde opgenomen voor het geval de omgevingsvergunning mogelijk niet onherroepelijk verleend wordt. De belangrijkste punten van die overeenkomst zijn:
    a. een huurovereenkomst voor een periode van 25 jaar;
    b. de overdracht van het beheer van het plantsoen naar het Rijksmuseum (m.u.v. de glooiing);
    c. een symbolische huurprijs van 1,- op jaarbasis;
    d. garanties t.a.v. de openbaarheid van het plantsoen met vaste openingstijden.
4. Vast te stellen het Besluit hondenuitlaatverbod Carel Willinkplantsoen Amsterdam zoals opgenomen in de bijlage.
5. In te stemmen met een meerverbod in de vorm van een verkeersbesluit voor het gedeelte van de Boerenwetering oostzijde grenzend aan het Carel Willinkplantsoen tussen de Stadhouderskade en de Ruysdaelkade. Dit besluit wordt bekrachtigd door de opgavemanager Varen op voorspraak van het dagelijks bestuur.

Kernboodschap

Het monumentale voormalige rioolgemaal met tuin aan de Ruysdaelkade is door Stadsherstel verhuurd aan het Rijksmuseum dat hier een kunstinitiatief wil realiseren. Het Rijksmuseum wil ook het huidige openbare plantsoen tussen het gebouw en de Stadhouderskade, het Carel Willinkplantsoen en pad langs de Boerenwetering omvormen tot een openbaar toegankelijke beeldentuin. Het dagelijks bestuur faciliteert deze ontwikkeling door in te stemmen met een huurovereenkomst grond en het instellen van een hondenuitlaat- en meerverbod op deze locatie.

Bestuurlijke achtergrond

De burgemeester heeft in de pers aangegeven dat de beeldentuin een geweldig cadeau is voor alle mensen in Amsterdam. Buurtbewoners, stadgenoten en kunstliefhebbers kunnen er straks in alle rust genieten van natuur en schoonheid (*Het Parool*, 13 januari 2026).

Gemeente Amsterdam

DB

Bestuurlijke prioriteit

In de gebiedsopgave De Pijp, Rivierenbuurt is als doelstelling benoemd om de hoeveelheid groen in de openbare ruimte toe te laten nemen. Weliswaar worden in het plantsoen in totaal 11 bomen gekapt of verplant (om bestaande bomen voldoende groeiruimte te geven, vanwege de slechte conditie van deze bomen of omdat de kronen zijn vergroeid met andere bomen), maar het Rijksmuseum plant eveneens 22 bomen. In zijn geheel wordt het groene karakter van het plantsoen flink versterkt.

Het Amsterdammers Akkoord 2022-2026 zet in op het verbreden en verdiepen van het culturele aanbod, zodat kunst en cultuur dichterbij komen voor de Amsterdammer. Daarnaast wordt ingezet op meer kunst in de openbare ruimte. De openbare en gratis toegankelijke beeldentuin in het Carel Willinkplantsoen is een unieke kans om aan deze ambities bij te dragen.

Wettelijke grondslag

1. Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied, taak 2.1, het inrichten van de openbare ruimte,
2. Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied, bevoegdheden register A en C.
3. APV, art 5.14, Verboden plaatsen voor honden.
4. Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied, bevoegdheid c.27 het aanwijzen van plaatsen waar het verboden is voor honden.
5. Mandaat voor het nemen van verkeersbesluiten in het kader van de Scheepvaartverkeerswet en daarop gebaseerde regelgeving is verleend aan de opgavemanager van de Opgave Varen. Verkeersbesluiten in stadsdelen worden door de Opgave Varen in behandeling genomen indien daartoe een verzoek wordt gedaan en het stadsdeel de kosten draagt voor de bebording

Onderbouwing besluit

Ad 1. Ontwerp

Het monumentale voormalige rioolgemaal met tuin aan de Ruysdaelkade is door Stadsherstel verhuurd aan het Rijksmuseum, dat hier een kunstinitiatief wil realiseren. Het Rijksmuseum wil ook het huidige openbare plantsoen tussen het gebouw en de Stadhouderskade, het Carel Willinkplantsoen en pad langs de Boerenwetering omvormen tot een openbaar toegankelijke beeldentuin.

Het moet een plek worden waar buurtbewoners, stadgenoten en kunstliefhebbers in alle rust kunnen genieten van kunst en natuur. Een groene oase. De beeldentuin wordt mogelijk gemaakt door de Don Quixote Foundation, die ook de beelden in langdurig bruikleen geeft aan het Rijksmuseum.

Het Rijksmuseum heeft een ontwerp laten maken voor het gebouw en voor het plantsoen. R&D Zuid heeft hier begin 2025 een aantal ontwerpkaders voor meegegeven. Binnenkort zal de Omgevingsdienst (OD) besluiten over de aanvraag voor de omgevingsvergunning.

Het ontwerp (1. Voorlopig ontwerp beeldentuin Ruysdaelkade) voorziet in een nieuw pad, het toevoegen en versterken van het groene karakter, een hekwerk rondom het hele plantsoen (met openingen aan de Stadhouderskade en Ruysdaelkade), een verdiept terras, sokkels met funderingen voor de beeldhouwwerken en tentoonstellingsruimten in de paviljoens van Stadsherstel. Hier zullen de komende jaren wisselende tentoonstellingen plaatsvinden van moderne beeldhouwkunst.

Ad 2. Geheimhouding

Voorstel is dat op de voordracht en de bijbehorende stukken geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 87 van de Gemeentewet. Dit omdat de stukken bedrijfs- en fabricagegegevens bevatten die vertrouwelijk aan de gemeente zijn verstrekt (artikel 5.1, eerste lid, onder c van de Wet open overheid). Met name financiële informatie maar ook informatie over de technische, commerciële en operationele bedrijfsvoering van Stichting Het Rijksmuseum. Het kan de veiligheid van deze stichting schaden als deze informatie openbaar wordt. Het Rijksmuseum heeft deze informatie ook vertrouwelijk aan de gemeente verstrekt en gaat ervan uit dat deze gegevens alleen in het kader

van de huurovereenkomst worden gebruikt. De geheimhouding geldt in ieder geval tot 31 december 2051, omdat op dat moment mogelijk het project is afgerond waarover de gegevens zijn verstrekt. Indien de huurovereenkomst wordt verlengd kan worden besloten de geheimhouding te verlengen.

Ad 3. Huurovereenkomst

Om de beeldentuin mogelijk te maken sluiten het Rijksmuseum en de gemeente Amsterdam een huurovereenkomst grond, met huurafhankelijk opstalrecht voor de fundering en de sokkels t.b.v. de beelden. De huurovereenkomst wordt ondertekend door de directeur van de directie Gemeentelijk Vastgoed. Het Rijksmuseum heeft voorgesteld om de duur van de overeenkomst voor een periode van 25 jaar te laten ingaan. Dit is omdat ze zich voor langere tijd aan het gebied willen committeren. Bovendien is een termijn van bijvoorbeeld 5 jaar te kort om de onderhavige investeringen vanuit Rijksmuseum te kunnen rechtvaardigen. Het Rijksmuseum sluit eveneens overeenkomsten met de Don Quixote Foundation en Stadsherstel voor een langere periode.

De huurovereenkomst gaat in bij het verlenen van de omgevingsvergunning. Er is een ontbindende voorwaarde voor het geval de omgevingsvergunning niet onherroepelijk wordt. Het Rijksmuseum is verantwoordelijk voor het terugbrengen in de oorspronkelijke staat.

Daarnaast worden in de huurovereenkomst afspraken gemaakt over

- het beheer van het plantsoen dat geheel bij het Rijksmuseum komt te liggen, met uitzondering van de basalt glooiing van de Boerenwetering;
- een symbolische huurprijs van 1,- op jaarbasis;
- garanties t.b.v. de openbaarheid van het plantsoen met vaste openingstijden overdag tijdens zomer- en wintertijd.

De concepthuurovereenkomst is bijgevoegd (2. GEHEIM - CONCEPT Huurovereenkomst grond). Verder sluiten de gemeente Amsterdam en het Rijksmuseum een overeenkomst tot het vestigen van een huurafhankelijk opstalrecht en een schadevergoedingovereenkomst. Het voornemen om de huurovereenkomst grond te sluiten met het Rijksmuseum zal binnenkort worden gepubliceerd conform het Didamarrest.

De medebeheerovereenkomst met The Green Mile voor het Carel Willinkplantsoen wordt in afstemming met de betrokkenen opgezegd.

Ad 4. Hondenverbod

De APV biedt de mogelijkheid om plaatsen aan te wijzen waar het verboden is voor honden. Voorgesteld wordt de museumtuin binnen het hek als zo een plaats aan te wijzen. Dit motiveren we met de wens het gebied zonder afleiding voor iedereen toegankelijk te laten zijn en om het risico op

schade te voorkomen. Dit zoals ook bij sport- en speelplekken nu het geval is. Ook voor de bestaande tuinen bij het Rijksmuseum is een verbod op honden aangegeven.

Het besluit is weergegeven in de bijlage (3. BEKENDMAKEN besluit hondenuitlaatverbod Carel Willinkplantsoen Amsterdam 1102). Het gebied voor het hondenverbod is aangegeven op deze kaart (4. Kaart hondenverbodsgebied Carel Willinkplantsoen).

Ad 5. Meerverbod

Met het omvormen tot een museumtuin wordt het plantsoen afsluitbaar gemaakt, ook op de oever van de Boerenwetering wordt een hek vergund. Hiermee is de oever niet meer openbaar toegankelijk. Het toestaan van afgemeerde pleziervaartuigen is hiermee niet meer gewenst. Het Rijksmuseum wil de glooiing om veiligheidsredenen afsluiten. Ook om ruimtelijke redenen is het afmeren van vaartuigen niet gewenst, omdat zo een ongehinderd zicht op de beeldentuin en het op de oever geplaatste kunstwerk onmogelijk is.

De opgavemanager Varen heeft het mandaat om te beslissen over het meerverbod op voorspraak van het dagelijks bestuur. Momenteel liggen er een drietal vaartuigen aan deels eigen voorzieningen. Na het besluit worden de eigenaren van deze vaartuigen volgens het gebruikelijke proces op de hoogte gebracht.

Advies en afstemming

1. Gebiedsteam De Pijp: akkoord.
2. R&D: op hoofdlijnen akkoord met het ontwerp. Wel is geadviseerd om de entree aan de Stadhouderskade te verplaatsen naar de Boerenwetering. Het Rijksmuseum heeft aangegeven verantwoordelijkheid te nemen voor de verkeersveiligheid bij deze entree. Afspraken hierover worden vastgelegd in de huurovereenkomst.
3. V&OR en Stadswerken: het voorlopig ontwerp is in het beheertoetsoverleg besproken. Hier zijn een aantal randvoorwaarden en adviezen meegegeven die nu worden verwerkt. Het belangrijkste punt is de constructie van en beheerafspraken over het hekwerk op de glooiing. Dit wordt momenteel in overleg met V&OR en Stadswerken onderzocht. V&OR is bij de besluitvorming betrokken.
4. Gemeentelijk Vastgoed: akkoord;
5. Juridische Zaken: afgestemd;
6. Opgave Varen: akkoord;
7. BMO: akkoord;
8. Waternet: momenteel vindt afstemming plaats over een eventuele boring van het Rijksmuseum onder de Boerenwetering, of over een alternatief.
9. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied: de beoordeling van twee omgevingsvergunningen loopt.

Duurzaamheid

Het besluit helpt bij aan de gemeentelijke doelen voor duurzaamheid. Het besluit zorgt voor:

- **een groenere en meer biodiverse stad**: door het groene karakter van het plantsoen te versterken. Naast het verkennend ecologisch onderzoek heeft een ecologische beoordeling van het ontwerp plaatsgevonden. Daarin wordt geconcludeerd dat het ontwerp de ecologische waarde van het plangebied verhoogt door de uitbreiding van beplanting, structuur en verbinding. De combinatie van bloemrijke zones, klimmers, hagen inheemse soorten, nieuwe boomaanplant en het behoud van waardevolle bestaande bomen zorgt voor

een gevarieerd en gelaagd habitat. Dit biedt voedsel, nestgelegenheid en beschutting aan uiteenlopende diergroepen, waaronder bestuivers, vogels en kleine zoogdieren. Door de samenhang tussen plantsoen en binnentuin te versterken, ontstaat een groter en functioneel verbonden leefgebied. De toevoeging van natuurlijke materialen zoals dolomiet draagt bovendien bij aan bodemleven en waterinfiltratie. Daarmee ontstaat een robuust en toekomstbestendig stedelijk groengebied met ecologische meerwaarde.

- **klimaatbestendige stad**: voor de paden is gekozen voor halfverharding vanwege de bijdrage aan hittestress en waterdoorlating. Doordat de halfverharding veel minder warmte uitstraalt dan de bestaande klinkerverharding is de verwachting dat de hittestress in dit gebied afneemt. Met het toevoegen van groen worden schaduwrijke verblijfsplekken gecreëerd.

Participatie

Aangezien dit een initiatief betreft van een externe partij, ligt de verantwoordelijkheid om te participeren bij het Rijksmuseum. Het museum heeft een participatieplan opgesteld. Inmiddels hebben drie bewonersbijeenkomsten plaatsgevonden. Met een aantal bewoners die uiteenlopende zorgen hebben is intensief contact.

Financiële onderbouwing

Het aanpassen van de locatie en de bijkomende kosten voor het uitvoeren van de overeenkomst worden gedekt door het Rijksmuseum. De uitvoering van het contract aan gemeentelijke kant (innen symbolische huurprijs van 1) valt onder verantwoordelijkheid van Gemeentelijk Vastgoed. In het huurcontract, dat opgesteld is met (financiële) expertise van Gemeentelijk Vastgoed, wordt hier verder op ingegaan.

De kosten voor het plaatsen van de borden van het hondenuitlaatverbod en meerverbod worden bekostigd door respectievelijk Stadswerken en het Gebiedsbudget

Communicatie

Binnen de gemeente

Op te nemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

Publicatie van het hondenuitlaatverbod Carel Willinkplantsoen in het gemeenteblad. Het hondenuitlaatverbod wordt in de communicatie over het besluit meegenomen. Plaatsing borden voor het hondenverbod bij de entrees en inhammen bij de paviljoenen van Stadsherstel.

Advies van communicatie stadsdeel Zuid is om in ieder geval omwonenden rond het Carel Willinkplantsoen via een brief op de hoogte te stellen van het hondenuitlaatverbod. Daarnaast moet het uitlaatverbod goed worden gecommuniceerd naar de actieve bewonersverenigingen van de Frans Halsbuurt. Mogelijke communicatie over meerverbod stemmen we af met THOR Nautisch.

De opgavemanager Varen heeft het mandaat om te beslissen over het meerverbod op voorspraak van het dagelijks bestuur. Indien het meerverbod wordt ingesteld, wordt het besluit gepubliceerd in het gemeenteblad. Daarna volgt plaatsing van borden voor het meerbod bij de Judith Leysterbrug en bij de paviljoenen van Stadsherstel (noord- en zuidkant van het Carel Willinkplantsoen) en verwijdering van de ongebruikte voorzieningen. Daarna zal THOR Nautisch de meerders verwittigen van het besluit en na twee weken de boten en gebruikte voorzieningen verwijderen.

Gemeente Amsterdam

DB

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-013621	Stadsdeel Zuid Voordracht (pdf)
AD2026-020508	1. Voorlopig ontwerp beeldentuin Ruysdaelkade.pdf (pdf)
AD2026-020509	4. Kaart hondenverbodsgebied Carel Willinkplantsoen.pdf (pdf)
AD2026-020510	3. BEKENDMAKEN besluit hondenuitlaatverbod Carel Willinkplantsoen Amsterdam 1102.docx (msw12)
AD2026-020517	GEHEIM - 2. GEHEIM - CONCEPT Huurovereenkomst grond Carel Willinkplantsoen.docx (msw12)

Uitslag

A Akkoord

Gegenereerd: vCURRENT